

Силабус курсу:

Історія педагогіки та компаративна педагогіка

Ступінь вищої освіти:	Доктор філософії
Спеціальність:	011 Освітні, педагогічні науки
Рік підготовки:	1
Семестр викладання:	весняний
Кількість кредитів ЄКТС:	1
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	екзамен

Автор курсу та лектор:

д. пс. н., проф. Антоненко Т.Л.

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

професор кафедри педагогіки

посада

tl.antonenko@gmail.com

електронна адреса

+38-0990520513

телефон

месенджер

за розкладом

консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Метою навчальної дисципліни «Історія педагогіки та компаративна педагогіка» є формування порівняльно-педагогічної компетентності кваліфікованого фахівця, який має високий рівень здатності й готовності до професійної діяльності у сфері вітчизняної і світової науки й освіти з використанням методології педагогічної компаративістики.

Предметом дисципліни «Історія педагогіки та компаративна педагогіка» є зв'язок педагогічних здобутків теоретиків і практиків, спадкоємництво і новаторство в розробці й реалізації педагогічних ідей, порівняльний аналіз стану, тенденцій та закономірностей розвитку зарубіжного та вітчизняного педагогічного досвіду.

Завдання дисципліни:

- аналізувати, зіставляти теоретичні погляди, процеси та явища педагогічної практики різних народів у різні часи, бачити та оцінювати тенденції їх розвитку;
- робити порівняльний аналіз теорії і практики навчально-виховної роботи в різних країнах, вивчення й узагальнення позитивного досвіду;
- порівнювати освітні системи за критеріями якості, доступності, структурності;

- розвинути компетентності щодо використання історико-педагогічного і порівняльного аналізу у власних дослідженнях.

Результати навчання:

Знати:

- основні періоди розвитку світової та української педагогіки;
- видатні постаті в історії педагогіки, їх ідеї та вплив на розвиток науки;
- зв'язок педагогіки з історичними, культурними, політичними умовами;
- еволюцію педагогічних ідей у контексті соціальних трансформацій;
- методи історико-педагогічного аналізу;
- предмет і методи компаративної педагогіки, специфіку її понятійно-категоріального апарату;
- структуру, рівні, цінності й реформи освітніх систем Європи, США, Азії тощо;
- порівняльні характеристики: цілі, зміст, форми навчання.

Вміти:

- аналізувати педагогічні ідеї в історичному контексті;
- порівнювати освітні моделі різних країн за ключовими параметрами;
- визначати можливості адаптації міжнародних освітніх практик в умовах України;
- обґрунтовувати доцільність використання зарубіжного досвіду для реформування вітчизняної освіти;
- формулювати тему, завдання та методологію наукового дослідження з історико-педагогічного або компаративного напрямку;
- використовувати дані для аналітичних висновків і педагогічного прогнозування.

Передумови до початку вивчення:

Для опанування дисципліни «Історія педагогіки та компаративна педагогіка» необхідні знання з дисциплін: «Філософія науки та професійна етика»

Мета курсу (набуті компетентності)

Внаслідок вивчення даного навчального курсу здобувач набуде наступних компетентностей:

ЗК 4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми педагогіки на основі системного наукового та загального культурного світогляду з дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

СК 1. Здатність визначати, систематизувати та прогнозувати актуальні проблеми педагогічної науки та практики.

Що забезпечується досягненням наступних програмних результатів навчання:

ПРН 3. Визначати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі педагогічні проблеми, висувати та перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування і розвитку педагогічних явищ, використовуючи знання історії педагогіки та компаративної педагогіки.

ПРН 6. Критично аналізувати та оцінювати як результати власної дослідницької роботи, так і результати попередників та інших дослідників в контексті сучасної парадигми наукового знання з урахуванням інтелектуальної власності.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Предмет і методи історії педагогіки та компаративної педагогіки	2/0/2	Історія педагогіки: вивчення закономірностей розвитку педагогічної думки, ідей, інституцій та практик у різні історичні епохи. Значення історії педагогіки для сучасної науки та освітньої практики. Методи історико-педагогічного дослідження. Предмет компаративної педагогіки. Актуальність компаративних досліджень у світовій і українській освіті.	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання
2.	Проблема гуманізму в історії педагогіки	2/0/2	Проблема гуманізації навчання й виховання в історії світової наукової педагогічної думки. Гуманізм педагогічної думки в Україні. Процеси гуманізації та гуманітаризації освіти. Сучасні виклики гуманізму.	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання
3.	Педагогічна думка в Україні XX -XXI ст.	2/0/2	Історичний і соціокультурний контекст розвитку української педагогіки. Основні напрями розвитку педагогічної думки в XX – XXI ст. Внесок української педагогіки у світову педагогічну думку. Трансформація освітнього простору України у XXI столітті. Декомунізація, україноцентричність у змісті освіти. Компетентнісний підхід у вітчизняній педагогіці.	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання
4.	Методологія та методи компаративної педагогіки	2/0/2	Філософське розуміння педагогічної компаративістики, її роль та значення у системі сучасного наукового знання. Функції компаративної педагогіки. Методологічні засади компаративної педагогіки (філософські основи (позитивізм, інтерпретативізм, критичний реалізм); етапи компаративного дослідження (за Б. Холмсом, Н. Хансом); сучасні підходи: глобальний, регіональний, інституційний. Функції компаративної педагогіки. Методи компаративістики.	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання
5.	Сучасні освітні системи світу: порівняльний аналіз (Європа, США, Азія)	2/0/2	Освіта як індикатор розвитку держави: якісні та кількісні показники. Освітня система Європи. Освітня система США. Освітні моделі країн Азії (на прикладі Японії, Південної Кореї, Китаю). Порівняльний аналіз: ключові показники (тривалість навчання, моделі оцінювання, управління освітою; індекси якості освіти; вплив культурного контексту на формування освітніх систем). Тенденції	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			та виклики глобального освітнього середовища.	
6.	Педагогічна компаративістика в Україні.	2/0/2	Історія становлення компаративної педагогіки в Україні. Сучасний стан педагогічної компаративістики в Україні. Тематика сучасних досліджень. Роль компаративної педагогіки в реформуванні української освіти. Перспективи розвитку української педагогічної компаративістики.	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання

Рекомендована література

Базова

1. Бахов І.С. Тенденції розвитку полікультурної освіти у професійній підготовці фахівців Канади і США. - Центр навчальної літератури. – 2018. – 420с.
2. Бех І.Д. Виховання особистості: Сходження до духовності: наук. видання / Іван Дмитрович Бех. – К.: Либідь, 2006. – 272 с.
3. Ващенко Г. Виховний ідеал: підр. для педагогів, виховників, молоді і батьків / Григорій Григорович Ващенко. – Полтава: ред. газ. "Полтавський вісник" 1994. – Т.1. – 191 с. – С.121.
4. Ващенко Г. Загальні методи навчання: підручник для педагогів. Видання перше / Григорій Григорович Ващенко. – К.: Укр. Видавнича Спілка, 1997. – 441 с.
5. Велитченко Л.К. Педагогічна взаємодія: теоретичні основи психологічного аналізу. Монографія / Леонід Кирилович Велитченко. – Одеса: ПНЦ АПН України, 2005. – 355 с.
6. Власова О.І. Педагогічна психологія: навч. посібник [для студентів вищ. навч. зал.] / Олена Іванівна Власова. – К: Либідь, 2005. – 400 с.
7. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: Методологічні поради молодим науковцям / С. У. Гончаренко. – Київ-Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2010. – 308 с.
8. Гупан Н. М. Проблеми хронології в сучасних історико-педагогічних дослідженнях / Н. М. Гупан // Український педагогічний журнал. – 2016. – № 1. – С. 116–121.
9. Гупан Н. М. Українська історіографія історії педагогіки. – К. : «А.П.Н.», 2002. – 224 с.
10. Дічек Н. П. Модернізація теоретико-методологічних підходів до вивчення історико-педагогічних явищ // Педагогіка і психологія. – 2006. – № 4. – С. 70–81.
11. Зайченко І.В. Історія педагогіки. Книга І. Історія зарубіжної педагогіки Навчальний посібник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. 624 с.
12. Зайченко І.В. Історія педагогіки. У двох книгах. Книга 2. Школа, освіта і педагогічна думка в Україні. Навч. посібник для студ. Вищих навч. закладів. К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. 1032 с.
13. Зязюн І.А. Гуманістична стратегія теорії і практики навчального процесу / І.А.Зязюн // Рідна школа. – 2000. – № 8. – С.12–13.
14. Кершенштейнер Г. Уривки з педагогічних творів // Історія зарубіжної педагогіки. Хрестоматія. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. - С.484-508.
15. Коваленко Є. І. Історія зарубіжної педагогіки. Хрестоматія: Навчальний посібник / Укладач і автори вступних статей Є. І. Коваленко, Н. І. Белкіна. За заг. ред. Є. І. Коваленко. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 664 с.
16. Левківський М. В. Історія педагогіки: підручник / М. В. Левківський. – К.: Центр навч. літ-ри, 2003. – 360 с .
17. Наливайко Д. Теорія літератури й компаративістика. - К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. - 347 с.
18. Педагогічна компаративістика – 2015: трансформації в освіті зарубіжжя та український контекст: матеріали наук.- практ семінару (Київ, 11 червня 2015 р.) / Ін-т педагогіки НАПН України / За заг. ред О.І. Локшиної. – К.: Педагогічна думка, 2015. – 288 с.
19. Русова С. Вибрані педагогічні твори: у 2 кн. Кн. 2 / За ред. Є. І. Коваленко. К.: Либідь, 1997. 320 с.

20. Садова В. В. Історія педагогіки та компаративістика / В. В. Садова // Педагогіка вищої та середньої школи : зб. наук. праць / ред. кол. : В. К. Буряк, Л. В. Кондрашова, Г. Б. Штельмах. - Кривий Ріг, 2008. - Вип. 21. - С. 403-407.
21. Сисоєва С.О. Компаративістика у сфері освіти - К.: Педагогічна думка. - 2009. - 520 с.
22. Сисоєва С.О., Кристопчук Т.Є. Освітні системи країн Європейського Союзу: загальна характеристика : навчальний посібник / С.О. Сисоєва, Т.Є. Кристопчук; Київський університет імені Бориса Грінченка. – Рівне : Овід, 2012. – 352 с.
23. Сірополко С. Історія освіти в Україні / Український Вільний Ун-т {м. Мюнхен, Німеччина}; Друзі товариства ім. Григорія Ващенка / Юрій Вільчинський (ред.), Лариса Масенко (ред.). К. : Наукова думка, 2001. 912 с.
24. Скільський Д. Історія зарубіжної педагогіки : посіб. К. : Смолоскип, 2011. 376 с.
25. Старовойтова О. Особливості виникнення порівняльної педагогіки в Західній Європі та її вплив на вітчизняну педагогіку ХІХ століття // Педагогічна компаративістика – 2015: трансформації в освіті зарубіжжя та український контекст: матеріали наук.- практ семінару (Київ, 11 червня 2015 р.) / Ін-т педагогіки НАПН України / За заг. ред О.І. Локшиної. – К.: Педагогічна думка, 2015. – С. 25-27.
26. Сухомлинська О. В. Історико-педагогічний процес: нові підходи до загальних проблем / О. В. Сухомлинська. – К. : А.П.Н., 2003. – 68 с.
27. Сухомлинська О. В. Концептуальні засади розвитку історико-педагогічної науки в Україні / О. В. Сухомлинська // Шлях освіти. – 1999. – № 1. – С. 37–40.
28. Українська історико-педагогічна наука у дзеркалі тематики дисертаційних досліджень (1995–2014): хронологічно-тематичний показник за координованих тем дисертаційних досліджень зі спеціальності 13.00.01 / автор проекту і наук. ред. О. В. Сухомлинська. – Умань : ФОП Жовтий, 2014. – 357 с.
29. Українська педагогіка в персоналіях: у 2 кн. Кн.1: Навч. посібник / За ред. О. В. Сухомлинської. - К.: Либідь, 2005. - 624 с.

Допоміжна

1. Артемова Л. В. Історія педагогіки України: підручник. К.: Либідь, 2006. 424 с.
2. Біла І.М. Освітньо-виховні стратегії Японії / І.М. Біла // Обдарована дитина. – 2011. – № 10. – С.51-58.
3. Духнович О. В. Вибрані твори / Упорядкув., вступ. ст., підготов. текстів та прим. Д. М. Федаки; редкол.: І. М. Різак [та ін.]. Ужгород : Закарпаття, 2003. 568 с.
4. Задорожна-Княгницька Л. В. Історія педагогіки: навчальний посібник для студентів ЗВО / Л. В. Задорожна-Княгницька. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. – 364 с.
5. Історія педагогіки / За ред. проф. М.В.Левківського, докт.пед.наук О.А.Дубасенюк. – Житомир: Житомирський державний педагогічний університет, 1999. – 336 с.
6. Історія української школи і педагогіки: хрестоматія / ред. В. Г. Кремень. – К.: Знання, 2005. 767 с.
7. Медвідь Л. А. Історія національної освіти і педагогічної думки в Україні: Навч. посібник. К.: Вікар, 2003. 335 с. (Серія «Вища Освіта ХХІ століття»).
8. Мосіяшенко В. А., Задорожна Л. В., Курок О. І. Історія педагогіки України в особах: Навчальний посібник. Видання 2-ге. Суми: ВТД «Університетська книга», 2015. 260 с.
9. Сковорода Г. Твори: У 2-х т. Т. 1: Поезії. Байки. Трактати. Діалоги / Редкол. М. Жулинський, М. Сулима, О. Прицак та ін.; Пер. із староукр. мови і прим. М. Кашуби, В. Шевчука. 2-ге вид., випр. К.: Обереги, 2005. 528 с.
10. Чепіга Я. Ф. Вибрані педагогічні твори: навч. посіб. / Ін-т педагогіки АПН України; [упоряд., авт. передм., вступ. ст. та бібліогр. показч. Л. Д. Березівська]. Харків: ОВС, 2006. 327 с.

Методичне забезпечення

1. Текст лекцій

Оцінювання курсу

Розподіл балів для
денної форми навчання

Інструменти і завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	30
Завдання до самостійної роботи	35
екзамен	35
Разом	100

Розподіл балів, які отримують аспіранти заочної форми навчання

Виконання семінарських (практичних) завдань	22
Самостійна робота	50
екзамен	28
Усього	100 балів

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

*Плагіат та академічна
добросовісність:*

Аспірант може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу аспіранту можуть бути перезараховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання.

Під час виконання завдань аспірант має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування є забороненим.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба,

академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ

Ідентифікаційні ознаки документа (назва, дата впровадження тощо)
Положення про формування силабусів навчальних дисциплін СНУ ім. В. Даля Редакція 2020-01, без змін Введено в дію 03.02.2020

З положенням ознайомлений (-а) та зобов'язуюсь виконувати:

[illegible]

[illegible]